

Դուրս դառած լրագրաց ճանրու
ծախքը խորագրու թեան վրայ է :
Լրագրաց փբարհերու նամակ
կամ որ ել լցել դրսելի են խորագիր
— Տնօրէնիկս պիտի առ դուռն, Ղալա-
թիլա Սատարքընար Ճատաղսի թիւ
198, Լեօր խան, Մատիսի գրասեն-
եակի :

Կապու ծախքը շվճարուած նա-
մակ չընդունուիր :

L E T F R

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ብሔራዊ ጥያቄ

Նոյն միջոցին Գրգանլըզի բանակ-
յութիւններն սկսան, և Աղբիւնու-
պօլսոյ մէջ հաշտութեան հիմունքը
դրուեցան : Աւստրո-Հունգարական
կառավարութիւնը մարտ 4 թուակա-
նաւ պաշտօնական հրաւէր մ'ուղղեց
Լորտ Տէրպիւի, 1886ի և 1871ի գաշ-
նադրութիւններն ստորագրող տէրու-
թիւններէն կազմուած դեսպանա-
խորհուրդ մը Վիէննայի մէջ գումա-
րելու համար, որպէս զի յիշեալ գաշ-
նադրութեանց մէջ եղած փոփոխու-
թիւնները քննեն : Դեսպանախորհրդ-
դոյն գումարման տեղն յետոյ Պա-
տէն—Պատէնի փոխուած էր, քանզի
Ռուսիոյ տէրութիւնը կը փափաքէր
որ Արեւելեան խնդրոյն մէջ ուղղակի
շահ ունեցող տէրութեան մը մայրա-
քաղաքը չլլայ . բայց մարտի 9ին Ա-
ւստրո-Հունգարական կառավարու-
թիւնը կառավարկէր որ գումարումը
Պէրլին ըլլայ : Մարտ 13ին Ունդլիա կը
պահանջէր դարձեալ որ տէրութեանց
խորհուրդը գումարուելէ առաջ բա-

Այս թէֆանոսի դաշնադրութեան ամենէն կարեւոր կէտն է հարաւային Արեւելեան Եւրոպայի աղքատ վերապրեալ մասը : Նոր Պոլսլարիս զօրաւոր Սլավ իշխանութիւն մը կազմելով Ռուսիոյ պաշտպանութեան և հակոյոթեան ներքեւ , և Սե Ժոյու Արշիպիսկոպոսի փառանք վրայ կառուր նաւահանութիւններ ունենալով Ռուսիա մեծ աղքեցութիւն կը վաւորելի այս ծովերուն վրայ : Իշխող յրաւայ մէջ մեծ մաս մը Բոյնք կը

դատնիսին, որը իրենց բռնի Սլավաց հետ միացման չեն հաւանիր: Թե՛սա զիոյ և Եպիսկոպի համար բարենորոգումներ խոստացուած են, բայց դարձեալ Ռուսիոյ հսկողութեան ներքև: Ռուսիոյ կղերին պաշտպանութեան վերաբերեալ յօդուածով, Գայնարճըքի դաշնադրութիւնը վերանորոգուած է, զոր 1836 ի դաշնադրութիւնը բարձած էր: Նոր դաշնադրութեան այս կէտերն ընդհանրապէս Ռուսիոյ ազդեցութիւնը պիտի տարածեն Միջերկրականի ափերէն կողմէն, ուր Յունական տարրը բազմաթիւ է: Դաշնադրութեան միւս մասերն ալ Օսմանեան կայսրութեան ուրիշ կողմերը նմանօրինակ արդիւնք պիտի արտադրեն: Ռուսիա Պետարպիւան պիտի առնու, Պուլլարիա Սև ծովուն եզերքը պիտի տարածի, Պաթմոսի կարևոր նաւահանգիստը Ռուսիոյ ձեռք պիտի իյնայ, որով Սև ծովու վրայ պիտի իշխէ: Հայաստանի բերդերն առնելով Ռուսիա այն կողմերն իւր ազդեցութիւնը պիտի ընդարձակէ, Տրապիզոնէն Պարսկաստանի հետ եղած Եւրոպական մեծ վաճառականութիւնը Ռուսիոյ կառավարութեան հաճոյից համեմատ պիտի դադրի առևտրական արգելքի պատճառներով: պատերազմական տուգանքը Թուրքիոյ վճարելու կարողութենէն շատ վերէ, նոյն իսկ եթէ արգէն գտնուած պարտուց ապահովութեան յառկայեալ եկամուտներն ՚ի բաց առնուին: Տուգանքին մէկ մասը բաց թողուած է, որով Ռուսիա կրնայ Բ. Դրանան կախութեան վրայ ազդեցութիւն գործածել կամ՝ նորէն հող առնուլ: Այս ամեն կէտերը տեսական հաշուութիւն մը հաստատելու նպատաւոր չեն: Թուրքիոյ իրաւասութիւնն այնպիսի տեղեր տարածուած է, ուր Անգլիա հիմնական շահեր ունի. Պարսից ծովածոյն, Սրևերը և Սուէիշի ջրանցքն (Օսմանեան իրաւասութեան ներքև են, և Անգլիա չկրնար հաւանել որ ասոնք զինուորական մեծ տէրութեան մը, այն է Ռուսիոյ ազդեցութեան ենթարկին: Հետևաբար տէրութեանց խորհրդոյն մէջ Այսթէֆանոսի դաշնադրութեան վրայ վիճաբանութիւնը՝ միայն քանի մը կէտերու մէջ սահմանափակել անկարելի է: Անգլիոյ նպատակն էր՝ Թուրքիոյ զանազան ազգերն իրենց վիճակէն դուրս ընելով Սուլթանին հաւատարիմ հպատակ ընել, և հայրենասիրութեան զգացում ներշնչելով՝ երկիրը պաշտպանելու յօժարութիւն տալ անոնց, որով Թուրքիա Եւրոպական պաշտպանութենէ պիտի ազատէր: «Այս՝ աշխարհավարութիւնն անյայտ էր եղաւ, կրէ՛ լորտ Սլովիզլիոյ, Օսմանեան կառավարութեան ցաւալի դիմագրութեամբն, և հիմա պարա-

դայնքերը փոխուած ըլլալով, մի և նոյն միջոցներով մի և նոյն նպատակին հասնելի անկարելի է: Մեծ փոփոխութիւններ պիտի ըլլան այն դաշնադրութեանց մէջ՝ որք մինչև հիմայ հարաւային Արեւելեան Եւրոպոյի համար հաստատուած էին: Վերջնապէս լորտ Սլաիզլըրի կը պահանջէ որ տէրութեանց խորհրդոյն վիճաբանութիւնները չսահմանափակին: Բայց իւր փառստարանութեան հիմը դժբաղդաբար հաստատուն չէ. իւր յիշած 1836 ի դաշնադրութիւնն ո՛չ միայն թուրքիոյ և Ռուսիոյ կողմէն չդործադրեցաւ, այլ և Անգղիական նաւատորմն անոր տրամադրութեանց հակառակ Մարմարայի ծովը կը գտնուի: Տեւաները Անգլո-Ռուսական վեճակ վախճանն ընդ-պիտի երթայ: Աւայժմ՝ Արեւելեան խնդիրը նոր երևոյթի մը մէջ կը մտնէ:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լորտեան ժողովին մէջ Լորտ Պիքոն-
Ֆիլմ պահեստի զօրաց 'ի զէն կառնելուն
վերաբերեալ յայտարարութեանն ետե՝
հարցման մը պատասխանելով՝ ըսաւ թէ
ինքն յարաձգական պատարագ՝ չուզեր
և կը յայտցայ տակաւին թէ տէրեանց
խորհրդոյ զումարանն հարաւոր է :

Լորտ Կարապետ Թէ կը յառաջ
որ Երեւան Գործարար Երկրորդ
մը շէնքեր :

Լորտ Տէրապի ըսաւ թէ գիտնազի-
տութիւնը դեռ ետ կեցած չէ աշխատե-
լէ , և կառավարութեան աշխարհավարու-
թիւնը քննադատեց :

Լորտեան ժողովը միաձայնութեամբ
քուէարկեց թաղուհւոյն պատգամադրին
պատասխան եղող ուղերձն :

Երեսփոխանական ժողովոյ վիճաբա-
նութեան մէջ ալ նոյնխորհրդածութիւն-
ներն ու միատարաբանութիւններն եղան , և
վիճաբանութիւնը վաղուտն թողուցաւ :

Լորտա 10 ասորիլ
Երեսփոխանաց ժողովը պահեստի դոր-
քնէ ի գէն կոչելու վերաբերեալ թաղուհ-
ւոյն պատգամադրին ի պատասխան պատ-
րաստեալ ուղերձը միաձայնութեամբ ըն-
դունեց :

Լորտ Սարգիսի չորսերեակներն
պատասխանեալ երէկ երկուսն եկաւ : Կոր-
չաքոֆ իշխանը կըսէ իւր պատասխանին
մէջ թէ զաշխարհութիւնը հաշտութեան
նախապայմանները միայն պարունակելով
ամեն շահերն համաձայնեցնելու տեղի կը
թողու : Վերջապէս կը հարցնէ Լորտ Սա-
րգիսի թէ Սարգիսի Սարգիսի Կարապետի
զաշխարհութեան դուրս ինչպէս կրնայ
իւր իրաւունքը զաշխարհութեամբ մ'ու-
րիլ տէրութեանց իրաւունքներուն և Սա-
րգիսի քրիստոնեայ ժողովրդոց շահերուն
հետ հաշտեցնել :

Այս առաւօտեան լրագիրը Կորչաքոֆ
իշխանին այս պատասխանը խաղաղական
մտքը կը մեկնեն :

Վիեննա 10 ասորիլ
Քուէարքան Բոլիթի լրագիրը կը-
սէ թէ Ռուսիայից եկած լրագիրը Ռու-
սական զորաւորան մ'ակցորոշութիւն կը
ծանուցանեն : Ռուսը Ներկէյէն Պուրէշ-
գիծը պիտի գրուեն : Կը հաւատեն սա-
կայն թէ Ռուսիա տրամադիր է յատուկ
զորանախաւար մը զրկել Պուրէշ , որպէս
զի Ռուսիայի ձանքով Ռուսաց հաղոր-
դակցութիւնները պահպանելու վրայ ուղ-
ղապէս բանակցի :

Հետո 10 ասորիլ
Երեսփոխանաց ժողովին մէջ Արեւել-
եան խնդրոյն վրայ վիճաբանութիւնը շա-
րունակեց :

Քանի մ'առանձնաբար պնդեցին թէ
Աւստրիոյ հետ համաձայնութեամբ գոր-
ծել հարկ է :

Արտաքին դործոց նախարարն ըսաւ
թէ Աւստրիոյ բարեկամութեան օգուտ-
ները կը ձանձ , հետեւաբար երկրական
խնդրոց վրայ վիճաբանութիւն ընելէ զգոյշ
կենայ պէտք է :

Բորթի կոմսն աւելցուց թէ կախ մը-
նացած բանակցութիւնը յուսով կուտան
թէ խաղաղութիւնն անվերջով կը պահուի-
րայց թէ պատերազմն անհրաժեշտ ըլ-
լայ , իտալիա կատարելապէս անկողմնա-
կալ պիտի կենայ :

Նախապարտութեան սոյն յայտարարու-
թեանը վրայ բոլոր հարցումներն ետ առ-
նուցան :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ

Լիվա Խարահիմ փաշան (Նախի-
փաշայի որդի) Մաքրեղի Օսմանեան
զօրաց հրամանատար անուանեցաւ :

Առաջին նախարար Բարձր . Ահ-
մէտ վէֆիդ . փաշային անձնական
տկարութիւնն անցած ըլլալով , երեք-
շաբթի օրը ելլալով կայսերական
պալատը գնաց , և վիճ . Սուլթանին
հետ տեսակցելէ ետեւ Բ . Դուռը գը-
նաց , ուր իրկուան մօտ մայրաքա-
ղաքի Անդրիական դեպարտմէն ալ եր-
թարով տեսակցեցան :

Մայրաքաղաքի թուրք լրագրոց
մէջ հետեւեալ պաշտօնական տեղե-
կութիւնն հրատարակուած է :

« Վանայ կուսակալն հեռագրով
իմացուց առաջին նախարարին թէ
Քրդաց հրոսակաւ մը Մշոյ գա-
ւառին մէջ ճանքը մանաթըրի եկե-
ղեցին կողոպտելու , և յիշեալ վանքին
վերաբերեալ ոչխարներ , տուր և
ուրիշ այլ և այլ նիւթեր յափշտակե-
րն : Կուսակալը կաւեցնէ նաեւ թէ
այս առաւարտութեան գործն իմաց-
ուելուն պէս , բաւական թուով ոս-
տիկանութեան զինուորաց և կանո-
նաւոր զօրականաց հետ պաշտօնա-
տարներ զրկուելու եւ աւագակներուն
ետեւն :

« Առաջին նախարարն այս լուրն
ստանալուն պէս՝ փութաց հեռագ-
րել Վանայ կուսակալին թէ աւագակ-

ներն հալածելու գործին մէջ յարա-
տեւէ , որպէս զի անպատճառ բըռ-
նուելով ըստ օրինի պատժուին , և
գործուած ու յափշտակուած նիւթե-
րն ու տուարներն ալ գտնուելով
տէրերուն յանձնուին :

« Պատերազմական գործոց նախա-
րարն ալ հեռագրով հրաման զրկեց
չորրորդ զօրաբանակի հրամանատա-
րին , որ Վանայ կուսակալին ձեռք
առած զապողական միջոցներուն զօ-
րեղապէս աջակցի : »

Կըսուի թէ կառավարութիւնն ու-
րոշեր է ծխախոտի , ըմպելեաց և այլ
քանի մը նիւթոց սուրբ կրկնապատ-
կել :

Սոյն յաւելուածոց հասոյթը թըղ-
թաղաւանց բարձման պիտի գոր-
ծածուի :

Պատիւթ լրագիրը կը ծանուցա-
նէ թէ Մարմարայի և Միլերկիւրակա-
նի ծովերուն մէջ այս միջոցիս գըտ-
նուած անգղիական պատերազմիկ
նաւուց թիւը քառասունի կը հասնի ,
կիրակի օրն ու լճ անգղիական զրա-
հաւորք ալ Դարդանեղի նեղուցէն
ներս մտնելով մէկ քանին կ'ընկալուի
առջեւ սպասող նաւախուժին , մը-
նացեալք ալ իջմիտի ծովածոցին մէջ
սպասող նաւախուժին հետ եկեր մի-
ացեր են :

Նոյն թերթը կը ծանուցանէ նաեւ
թէ Կ . Պոլսոյ չըլակայքը բանակեալ
Ռուսական զօրքը 25 քմէճէճէ Տէրքո-
սի գիծը մեծ փութով կ'ամրացնեն և
ասկէ առաջ Օսմանեան զօրաց շինած
ամրութիւնները կ'ամրացնեն : Չա-
թայճայի կողմն ալ քանի մը նոր ամ-
րութիւններ կը շինեն :

Պ . Նէլիտօֆ Ռուսիոյ դեսպանա-
կան գործակատար անուանեցաւ մայ-
րաքաղաքիս մէջ :

Թուրք լրագիրը կը ծանուցանեն
Միւլիթներուն ամսականը 45000 զրշ
որոշուել է : Ասկէջ զատ անոնց նը-
պարի բաժինն ալ Ֆէրիդներուն յա-
տուկ եղած բաժինն հաւասար պիտի
ըլլայ , և իրենք ալ զինուորական
խորհրդին (Տարի Շուրա) անդամ պի-
տի ըլլան :

Պուլղարաց նախորդ էկզորք Ան-
թիմա եպիսկոպոսն , որ Էնկիւրի աք-
սորուած էր , Այսթէֆանոսի գաշ-
նադրութեան 17րդ յօդուածին հա-
մեմատ ապոստոլութիւն ստանալով Կ .
Պոլիս կը վերադառնայ :

Պատիւթ լրագիրը կը ծանուցա-
նէ թէ Ռուսերը Ռուսիոյ մէջ Սիւ-
ղիական հիւպատոսին տունը կորե-
լով գտնուած բոլոր գրութիւնները
գրաւելու են : Այս բանը մեծ գրգը-
ռութիւն պատճառել է Սիւղիոյ մէջ ,
որովհետեւ պատճառել է Սիւղիոյ մէջ ,

Գարադեղի կամիլին անցագրին
այսօր 20 փարայ առնուի սկսաւ :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ			
ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄԻՍԻԵ			
29 մարտ չորեքշաբթի իրկուսն	9, 2		
30 մարտ հինգշաբթի առաւօտ			
բացուեցաւ	9,		
ժամ 6 րոն	3		
Բուսնի երկրաթուղի	Ֆր.	28	
Թղթադրամ	Լիւ.	265	
ԸՆԹԱՏՐ ԱՐԺԵՐՊՈՑ			
Կ . Պոլիս 29 Մարտ			
Ստիւթէ յորեքշաբթի իրկուսն	2, 22		
Փոխանակութեան	2,		
Կ . Պոլսոյ Պաշտօնային	2, 36		
Քրէտի յինգշաբթի	2,		
Քրէտի Օսթրո-թուրք	---		
Փոխ.	1863	Ֆր.	37
•	1865	•	38
•	1869	•	33
•	1872	•	13 50
•	1873	•	34
Թրամուայ	Օսմ. Լիւ.	4	5

Ա.ՉԳ.ԱՅԻՆ

ԳՐԴԱՑ ՆՈՐ ՉԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կարնայ խնուս գաւառին մէջ բար-
բարոս Գրդաց գործած աւարառու-
թեանց և խմբութեանց վրայ տեղ-
ւոյն աղբայիններէն 49 հոգի կարին
կրթաւով հետեւեալ բողոքագիրը
սուած են Կարնայ գաւառական վար-
չութեան , որ անմիջապէս Պատրիար-
քարան զրկած է Բ . Դրան ուշադրու-
թեանը ներկայացնելու և աղբու տը-
նօրէնութիւններ խնդրելու համար :

1878 մարտ 1 ի կարին
Առ . . . Նախագահ Աղբ . գա-
ւառական վարչութեան Կարնայ ,

Երկու ամիս առաջ Ռուսիոյ զօր-
քը մեր գաւառը մուտ գործեց . թէ
և նախ բոլոր գիւղերը աչքէ ան-
ցուց և քանի մ'օրէն ետքը մինչև
Պոլսնըլայ և Մշոյ սահմանակէտերը
յառաջացաւ և անտի վերադառնա-
լով գաւառին այլ և այլ գիւղերը աչ-
քէ անցունելէ ետքը գաւառագլու-
խը վերադարձաւ և զօրքը բերդա-
քաղաքի մերձ հետեւեալ գիւղերը
գաղարկեց :

Նախ 25 վիւրմէն , Հարամիկ , Բաղ-
քիկ , Խալափուշ , Կէլիւր , Բարոս ,
Խաղու , Էնկիւր , Սայու , Եւ գա-
ւառին հետեւեալ գիւղերը անպաշա-
պան մնացին բարբարոս Գրդաց ճան-
կերուն մէջ , որք լին խրամախայ ,
Սարվոյ , Խարաչոպան , Գէօփանգիկ ,
Լէքուլտուղ , Բուրնաղ , Գարաքէօփ-
րու , Դուսման , Մարաֆ , Շապալին ,
Բաղճամիք , Խրթ :

Նախ Գրդերը Գէօփանգիկ գիւղը
կոխելով հայր մ'իւր երիտասարդ գա-
ւառիկ սպաննեցին և քանի մ'ան-
ձինք վիրաւորեցին սակալի ձեւերով ,
և Ռուսաց կողմէն թուրքայի վերա-
կացու զրկուած Բարոսի Հայ իշխան
մ'եօթն նիղալի հարուածով վիրաւո-
րեցին , և այս քանի անձանց ձիւրն
տան կահ կարասիքն առին և նոյն և
գիւղին մէջ ոչխար , ցուրտ , գարի
յափշտակելէ և այլ շարութիւնները-
նեկէ ետքը անցան Ռուսնաղ գիւղը , Հայ
մը սպաննեցին չարաչար մահաւամբ
գլխու սկաւառակը հանելով և այ-
լանդակ սարսափածու ոճրագործու-
թիւններով սպաննեցին և սոյն գիւ-
ղին մէջ 150 ոչխար և 25 սօմար ցոր-
եան և գերի աւարառուով և ընտան-
եաց մէջ մինչև առաւօտ ամեն տե-
սակ սարսափելի չարքներ գործելէ
ետքը անցան Լէքուլտուղ , ամեն
տեսակ չարք , հարստահարութիւն
և բռնաբարութիւն ընելէ ետքը
անցան Խարաքէօփու . ոչինչ զիւղի
քահանայի տունը մտնելով՝ տնակա-
կահ կարասեաց հետ նոյն գիւղի ե-
կեղեցւոյ սրբազան անօթները պղծ-
եցին և տարին և երեքօրեայ թաղ-
եալ մանուկ մը գերեզմանէն արտա-
հանեցին և նաեւ մեռեալ մը սրա-
ծալը շամուրով մը հանեցին տան
մէջէն որ թէ և գերեզմաններն տունը
թողուեցան նոյն տանի մեռեալներ .
որովհետեւ կահ կարասիքն Հայոց
թաղեալ կարծելով՝ Քեթուն փորձե-
լու համար ծակոտեցին և այս պատ-
ճառաւ մեռեալը արտաքսուեցաւ .
և թէ և ամեն ընտանեաց մէջ խառ-
նակեցան մինչև առաւօտ , սակայն
մէկ կնոյ մը վրայ յարձակելով տան
ու վեց Գիւրդ մարդախոշոջ գաղա-
նի մը պէս և մինչ յարջալոյս լիտիա-
բար չարաչարեցին զօրորմիլին և թու-
ղուցին ցուրտ գիւղի մը հոլին վրայ ,
և շատ մը ոչխար , էշ , ձի , կաշի ,
ձէթ , ցուրտ , գարի , գրամ , յա-
փշտակելէ ետքը մեկնեցան ի Դու-
սման , բոլոր Հայոց տուններն կողոպ-
տեցին և եկեղեցւոյ սուրբ անօթ-
ները պղծելով կողոպտեցին . նոյնպէս

բոլոր գիւղի ինչք ու ստացուածք
և անասունք , և օր առաւել զարմա-
նալին է՝ նոյն գիւղի երիտասարդ-
անձի մը տունը կողոպտուելով , և
երիտասարդ տանուեալն Գիւրդ-
աղայէն օգնութիւն խնդրելու նպա-
տակաւ բողոքելու գլխով և սոյն
հիւաղ աղան տանախոշոջ տուն գա-
լով և տեսնելով որ անասուններէն
'ի զատ թէ և ամեն ստացուածքն
յափշտակուած են , գաւառաւով տը-
ղուն կը հարցնէ թէ « ինչու սուտ
խօսացիր , հապա ինչոյ յափշտակե-
ցին » . երբ տղան պատասխանեց թէ
« ահա անասուններէն ի զատ ոչինչ
թողուած են » , նոյն ժամայն Գիւրդ-
աղան տանջեց տղան և ըսաւ թէ տ-
հա արժան է որ անասուններդ ալ
առնուին , և տաւ տարաւ , և տղուն
բողքն այս արդիւնքն ունեցաւ . և
անտի անցան ի Մարաքէ . բնակաց
կէսը փախան թէ և , բայց կողոպ-
տուելէ ազատ չմնացին , և գիւղ բո-
լորովին կեղեքեցին և եկեղեցւոյ
սրբազան անօթներն պղծեցին և ա-
ղատ անաղատ ընտանիքներն լիտի-
աբար բռնաբարեցին , և չլծողով չը
գործուած չարքը անցան ի Շապա-
լին . այս մարդիկ նախապէս խոյս
տուին գիւղէն , որոց հետեւեցան կա-
նայք , աղջկունք և մանկութիւնք բո-
կտան և գլխաբաց . ոմանք աղատե-
ցան կիսակեղան , և կին մ'իւր կա-
թիկեր մանկանէն յափշտակուելով
ճանապարհին վրայ խաժամուծ բաղ-
մութեան մէջ բռնաբարեցաւ և մե-
ռաւ , և գիւղը իսպառ աւարառու-
ցաւ , և անտի Բաղճամիքը անցնե-
լով քանի մ'անձինք վիրաւորեցին
և զամեն չարաչար սարսափամբ
խոշտանդեցին , տանջեցին և գիւղը
խաղաւ աւարառուով անցան ի Խրթ ,
և նոյն գիւղի Հայոց Բէլիսը ի կո-
ճեղս պնդելով հաղիւ կիսակեղան
ազատեցաւ . սակայն ընտանեաց մէջ
խառնակեցան մինչև առաւօտ , և ա-
մեն աւարառութիւն և ոճրագոր-
ծութիւն ի գործ դրուեցաւ այս
խեղճ և անխնամ գաւառի բոլոր հա-
րըստահարեալ գիւղերու վրայ երեք
հաղար տապառակ և ոճրագործ Քրդ-
աց ձեռքով , որոց գործած չարք-
ներու բովանդակութիւնն անհնարին
է նկարագրել :

Գալով ներկայ եղելութեանց ,
առաւ բռնած գիւղերէն յետո նա-
հանջեցան , և ահա բոլոր գաւառէն
անմիջապէս յետո նահանջելու շարժ-
ման մէջ լինելին տեսնելով հար-
կադրեցանք ներքոյ կնքեալ անձին-
քըս ի գլխաց համայն ժողովուրդեան
կարին դալ և Ձեր բարեգութ վար-
չութեան ներկայացնել գաւառնուս
եղեալ և ըլլալք անտանելի չարք-
ները յանմիջական գարման անխնամ
գաւառի մնացելոյ ի ճիւղան արիւ-
նարբու բարբարոսաց : Արդ , հարքս-
տահարեալ գիւղերն պաշարման մէջ
ըլլալով , ոչ ոք ի նոյնանէ ազատել կա-
րողանալով , բայց միայն երանելոյն
սրբազան Պատմութեան համեմատ
մաղապոթ սգոյ և լալեաց գուժ-
կանը մեր մէջ ժամանելով ստուգ-
ւեցաւ ամեն չարք , և առաւ զօր-
քերն մեր գիւղերէն բոլորովին յետո
նահանջեցան և ահա աղատեալներս
ենք ներքոյ գրեալ անձինք , որ չլի-
տանք թէ գաւառնիս խաղաւ զոճ ե-
ղաւ բարոյապէս և նիւթապէս սոյն
արիւնարբու լեզու գիւղին :

(49 Գրդագրութեան և Կնէ)

Մշոյ Ս . Կարապետի վանուց միա-
բաններէն հինգ հոգի ստորագրու-
թեամբ Աղբ . Պատրիարքարան եկած
հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ
Մարտիկեան և Հակոբմարտիկեան կու-

Է. ՆԱՄԱԿ

14 մարտ 1878 Աղշաքանդերի

Ձէ՛, չարիտի նկարագրում աշխարհակալ Մեծն Մակեդոնացուն կերտած երկրին գեղեցիկ դիրքը, Պոմպեոսի կոթողը, կը-ղէկապատայ ասեղը, ստորեկրեայ պատ-մական ուղիները:

Զարթալ յիշեմ Աղշաքանդերի մեծ-դիր Փարոսը, իննեռանդալից դարու սքանչելիքն եղող այն ընդարձակածաւալ հանգրուանը, Մէհմէտ-Ալիի նուիրեալ թափու առաւարտ արձանը, ծառուղի-ներով շրջապատեալ Մէհմէտի բազմամ-բոյն հրապարակը, Արդարութեան ժո-ղովոյն հոյակապ պաշտօնատունը, Պոլսո պէյի յաւերժական մահաբանը, Առա-քել պէյի մարմարեայ վարչատնակապատ խօսուն և արուեստակերտ դամբարանը, եկեղեցւոյ շարժուն արձաթեայ աւաղա-նը . . . :

Մէկ խօսքով, չեմ իմտուեր՝ Աղշա-քանդերի այն տիեզերական մատենադա-րանը, հին բրդածե յիշատակարանները, Մեծն Նաբոլէոնի դիւցազնութեանց հետ-քերը:

Ասոնց տեղը չէ՛:
Ճանապարհորդ եմ այսօր:
Մէկ կողմէն ծովը կ'սպառնայ, միւս կողմէն ազգային գագաթը:

Ուստի կուզեմ որ քաղաքին օրումն ազգային արձուածքին նկատմամբ՝ իբրեւ յիշատակադիր՝ համառօտագործ միայն քանի մը խօսք ընեմ:

Յառաջընթաց կերպէ մարտ 12 ին, յատուկ հրաւիրաբերով տեղւոյս ազգա-յինք ընդհանուր ժողով կը կազմեն եկե-ղեցւոյն խորհրդարանին մէջ ինչ ինչ կա-րևոր խնդրոց համար:

Հրաւիրեալներէն շատերը բացակայ կը գտնուին, մինչդեռ տմնք — որք մոռ-ցուած էին կըսուին, անգղուշութեամբ մը-ինքնահրաւիր կուգան կը ներկայանան:

Յիշեալ ժողովոյն մէջ ո՛չ առժամեայ նախագահ և ոչ զինքն կը գտնուի եղբո-ր: Արդէն Աղշաքանդերի ազգայինք ա-նիշխանութեան կատարեալ դեր մը կը ներկայացնեն:

Ո՛չ բացարձակ առաջնորդական են, և ոչ հակաառաջնորդական:

Որոչ սկզբունք մը, որոշ մը չունին:
Միշտ գանազան խնդրոց նկատմամբ լուս խորժանքներ ընելու չեն դեղերի:
Անձնական քննադատութիւններ յաւէտ կան ու կան . . . :

Խնդիր տեղեկութեւ, խօսք զոյացնելու համար քանակաւ են:

Յակարեանք առաջնորդին հետ ներ-դաշնակութեան մէջ չեն:

Ժամանակէ մի վեր է որ դիրքը կը հակադրուին:

Սոյն նստին Յակարեան թաղւոր պէյն ալ ներկայ կը գտնուի:

Աղշաքանդին և ուրիշ բանիբուն ան-ձանց բացակայութիւնը առարկելով՝ ա-նոնց ներկայութեան կարևորութիւնը կըզ-գացնէ:

Թէև ուրիշ պարագայի մէջ ազգային խնդրոց միջամտութենէ ձեռնադա-նուելու համար իշխանութեան կողմանէ յատուկ ազգաբարոյթիւն եղած էր իրեն կըսուի:

Ինչ և իցէ, այն միջոցին Փարաւոնա-կան սպառնալիքներ, ամիրայական սաս-տեղ յեղեղեղելով ժողովը կը ցրուի:

Արհամարհելով համադրամայն թէ՛ թաղ, խորհրդայ իշխանութիւնը, որ տե-ղական համարատու վարիչ մարմինն է, և թէ՛ ժողովրդական իրաւասութիւնը, որ համարատուութեան ձեւին տակ վերին հսկողութեան պաշտօնն ունի ինքնուրու-նաբար ամեն տեղ և ամեն ազգաց մէջ:

Հրաւիրանաց մէջ ժխար յարուցանող վարձկաններ, լեզքծեք բացադանշութիւն-ներ ընող լեզուազարներ գտնուի են, ինչպէս նաև աքթա-մարքութիւնք . . . :

Այս և ասոնց նման տխուր պատա-հարները չե՞ն որ, տեղւոյն ազգային մա-տուղը մինչդեռ փչելու վրայ է, խեղճ ժողովուրդը իրար կը բզբբտէ, եղբայր եղբոր դէմ կը զինէ, և օր մը կուգայ, պարագայ մը կը բերէ՝ որ աշխարհաշըջիկ Լճեցին՝ Աղշաքանդերի մէջ — շա-շ չե-նէ . . . :

Քոյդ

Ա. Յ. Այվազեան

Ե. Ռ. Գ.

ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎ ՕՍԹ. ՊԱՐՏԱՑԱՆԱՐՑ Ի ԹՈՒՐԻԻԱ

Կը ծանուցուի հասարակութեան յիշ Օսմանեան պարտատեարց մարտ 9/21 ի ընդհանուր ժողովին մէջ քը-նէարկեալ որոշմանց մէկ օրինակը հե-տեւեալ հաստատութեանց ամեն մէ-կուն մէջ գրուած է, ստորագրու-թիւնն ստանալու համար:

Պանք Էնթէնիլի Սթաման.
Իրէտի Լիօնէյ.
Պանք տը Բոնսթանթինօրը.
Սոսիէթէ Ժէնէալ տը Լիւմբիւ Օ-թոման.
Իրէտի Ժէնէալ Օթոման.
Սոսիէթէ Օթոման տը Շանթ է տը Վալէօն, և
Մօսիւ Ա. Զունդի գրառներեակը Ղա-լաթիա Գէորդ պէյ խան, 12:

10

27 մարտ 1878 Կ. Պոլիս

. . . Խմբագիր .

Հետեւեալ աղբը՝ Զեր պատուա-կան թերթին միջոցաւ հրատարու-կենիդ կը խնդրեմ:

Ա. Ջ. Գ.

Հայ—Գրողարար ընկերութեան կառմանեայ Ա. շրջանը լրացած ըլլա-լով, յառաջիկայ կիրակէ տարի 2, Ընդհ. Ժողովոյ նիստը պիտի գումա-րին 'ի կեդրոնական վարժարանն Ղա-լաթիոյ:

Ուստի, հրաւիրեալ են ամեն ըն-կերք ներկայ գտնուիլ անպատճառ ճիշդ ժամը 3 ին:

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1. Եռամսեայ համարատուութիւն գարծ. Ժողովոյ.
 2. Ամսաւոր խնդիր.
 3. Գանդատագիր յիշեալ 'ի գուման Ընդհ. Ժողովոյ.
 4. Օգտակար առաջարկութիւն մը 'ի գումայ Ընդհ. Ժողովոյ
- Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. Ս. Փէլեպեան Ղ. Փաթաշեան

Ա. Ջ. Գ.

Խաղիւտար ձիւտարն երկուսու վարժարանի մանչ տղայոց ընդհա-նուր դաստիարակութեան պաշտօն վարելու յարմար տնձ մը կուգուի:
Ուղղը պէտք է դիմէ նոյն վարժա-րանին Հոգաբարձութեան խորհրդա-րանը:

Ի Լ Ա Ն

Ներգամիյէ Էրզաք անպարենա՝ Տա-րը Շուրատա մահֆուզ նուսուսէսի վէճհի իլէ օն պէշ կիւնէ գատար թէս-լիւմ գըլընմագ, վէ մագպուզ սէնէտի-նին վիրտտիւնէ Էմանէ երւզիւք գայիմէ երւզ զրուշա օլարագ պէր յէճհի բէշին իթա գըլընմագ շարթը իլէ օթուզ պին գըլէտէն զըրդ պին գըլէյէ գատար միւպայեա օլունա-ճագ զէյթուլն պէհ'ր գըլէսի պէշ զրուշ երկիրմի պէշ վիրայա, վէ եր-նէ անպարը մէղքըլըրէ հէմէն թէպիւմ օլընմագ, վէ մագպուզ սէնէտի վի-րուտիւնէ պէհասը երւզիւք գայիմէ երւզ օթուզ զրուշա օլարագ պէր վէճհի բէշին վիրմիւք շարթը իլէ ա-լընմագ գըրդ պին գըլէ սօղանըն պէհէր գըլէսի եթթիւլ վարայա օլա-րագ թալիպէրի Էօստէսիւնէ օլունա մարտը ըլլումին թիւղընը բէշիլէն պիւհ կիւնի գարար գաթիսի վիրիլէ-ճէյինտէն, իթա իթմէյէ թալիպ օ-լանիլըն եթթիւլ մէղքըլըրէ Տարը Շու-րայի ասքէրիլէ կէլմէլըրի:

28 մարտ 1878

Պապը Սէրասքէրի

Ներգամիյէ Էրզաք անպարը իշուն Տարը Շուրատա մահֆուզ նուսուսէ-լէրի վէճհ իլէ թալիսի գօնթրաթօ-տան իթիպարէն երկիրմի պէշ կիւնէ գատար թէպիւմ օլունմագ, վէ պէհա-սը սիւմ մէհիտիլէ երկիրմի զրուշա վէ մէհիտիլէ վիրմիւք իսէ ֆէրդի իլէ գայիմէ օլարագ մագպուզը վիրու-տիւնէ պիշին օլարագ իթա գըլընմագ շարթը իլէ միւպայեա օլունա լուզում կէօրիւնէն օթուզ պին ատէտ վիշէնա մուր ֆէսին պէհէրի եթտի զրուշա օ-լարագ թալիսի Էօստէսիւնէ օլունա մարտը ըլլումին երկիրմի իւշիւնի վէշիլէն պիւհ կիւնի գարար գաթիսի վիրիլէճէյի մուգատտէն իսան օլուն-մուշ իսէտէ, մէղքըլըր ֆէս թալիսի գարարնաւն իթիպարէն պէհէմէ հալ երկիրմի կիւն իթմամընա գա-տար քեամիլէն թէպիւմ անպար օլուն-մագ, վէ պու ֆէպէրին իլայէ թա-լիպ օլան թիւճճարն Նիդոմիլէ իսա-զիւնէսիւնտէ մաթլուպի օլան թիւճճա-րանտէն օլուն իսէ՝ մէղքըլըր ֆէսին միւստէնթըր մէղքըլըրէն թէպիւմին թէսիլ իշուն գարար գաթիսի կիւ-նի օլ թիւճճարն մաթլուպընէ մահ-սուսէն Նիդոմիլէ իսազիւնէսիւնտէ պէր վէճիլ պիշին երւզ պին զրուշ վիրիւ-մէք, վէ շէրայիլթի սայրէսի իսան սապըզը վէճհ իլէ օլմագ իւզրէ երկէ ֆիի սապըզը իլէ թալիսի Էօստէսիւ-տէ օլունա, մարտը ըլլումին օթուզըն-ճը պիշիլէն պիւհ կիւնի թէքար պիւ միւսագատա գարարը գաթիսի վիրի-լէճէյինտէն իթաւընա թալիպ օլան-լէրին եթթիւլ մէղքըլըրէ Տարը Շու-րայի ասքէրիլէ կէլմէլըրի:

28 մարտ 1877

Պապը Սէրասքէրի

Խաղիւտարն իշունմէլէրտէն մատաւ, թա-լիսիլ իշուն մըղ տարի քեամիլ գօ-լուն էթի պուլընդ մուհալ հիւքմէն կիրմիլ օլմարմնաւն տօլայը, իշպու-տօղտան տէօրիլ սէնէյի բուլիլէսի մարթը իշուն, խաղիւտանէլէրին զարիլէ վէրիլմէք իշուն, զարուրի սը-ղըր էթի գօնթրաթօտա րապիթ օլուն-մըշ, վէ պուսուս պէհէր գըլէսի ի-շուն օն պիր զուրուշ պէտէլ իթմարը գարարաշարըլըր օլուղընտան, էս-հապը թալիսիլմըն իթիլիլգաղ լէրինի սըղըր էթի օլարագ մահալլէրինտէն պիւշէն, վէ երաւտ իսթէրլէր իսէ, պէհէր գըլէսի գայիմէ երւզ զուրուշ հիսապի իլէ օն պիր զուրուշա օլա-րագ Նիդոմիլէ իսազիւնէսիւնտէ պիւտէ-լէն ալմալըր լաղըմ կէլմէլըր մալիւմ-լէրի օլմագ իւզրէ իլան օլունուր:

14 մարտ 1878

Պապը Սէրասքէրի

Ի Լ Ա Ն

Տօքտան տէօրիլ սէնէսի մարթը-նըն իկիրմինի կիւնիւնտէն իկիրմի-նէտիւնի կիւնիւն գատար իլգայի գալիլիւմ քոմիսիօնու մարիֆէթ իլէ իպիթալ օլունուպ քոյուլուրը գարա-տըլմաք իւզրէ պանքայա կէօնտէ-րիլէն 1 միլիոն 185 պին 714 գուրուշ-լուք գալիլիլի նաքալէտէն իշպու-էօնիւմիւգաքի ճուսաա կիւնիւնէ գատար մուսուլէյի լաղըմէլըրի իճ-րա օլունուպ, ճանիպի Էմանէթէ ի-ստէ իսիլէճէք օլունուրն եթթիլ մէղ-քիւրտէ Սալիմէ Ահմէտ մէյուսանը-տա ալէնէն իհրաք իսիլէճէյի կիլպի պուսուս մըքտարըլըն հէր նէյէ պա-լիլ օլուն իսէ մուսիլիլէրն զաղէթա-լարլա պաղքաճա վէ պուսուս պէօյ-լէ իհրաք իսիլէճէք լէրին տալիլ բէյ տէր բէյ իստը մուգարբէր պուլուն-տուլը ճիւլմէճէ մալիւմ օլունա իւզ-րէ իլան քէյիլլէթէ իպիթալաքը-լընալը:

94 մարտ 28

$q_1 \dots q_n = p_1 \dots p_n$	$q_1 \dots q_n = p_1 \dots p_n$	$q_1 \dots q_n = p_1 \dots p_n$	$q_1 \dots q_n = p_1 \dots p_n$
d, wif	d, wif	d, wif	d, wif
1	7	1 20	8
1 30	8 15	1 45	8 30
2	8 40 $q_1 p_1 / p_1 w_1$	2 15	9
2 30	9 15	2 35	9 30
2 50	9 45	3	10
3 10	10 5	3 20	10 20
3 35	10 30	3 45	10 40
4	10 45	4	11
4 30	11 5	4 45	11 20
5	11 25	5 15	11 40
5 30	11 40	5 40 $q_1 p_1 / p_1$	11 50
6	12	6 15	12 5
6 30		7	